

Oslo, 20. april 2023

Stortingets energi- og miljøkomité

REPRESENTANTFORSLAG 169 S OG 195 S (2022–2023) OM PRIORITERING AV KRAFT – HØRINGSINNSPILL

Naturvernforbundet viser til muligheten for å avgi skriftlig innspill til Stortingets behandling av representantforslag 169 S (2022–2023) om *strengere prioritering av kraften* fra Bjørnar Moxnes, Geir Jørgensen og Sofie Marhaug samt representantforslag 195 S (2022–2023) om bærekraftig tildeling av kraft fra Rasmus Hansson, Lan Marie Nguyen Berg og Kristoffer Robin Haug. Vi avgir herved et kort innspill.

Utbygging av fornybar kraftproduksjon gir betydelige naturinngrep, både i Norge og andre steder, noe som truer naturmangfoldet og klimaet. Kraftproduksjon basert på fossil energi er en stor trussel mot klimaet. Dette tilsier at vi må bruke energien effektivt, og vi må prioritere knappe ressurser der de bidrar til størst måloppnåelse og bærekraft. Prinsippet om at strøm fordeles til «førstemann til mølla», er ikke lenger hensiktsmessig. Naturvernforbundet har derfor i lengre tid etterlyst kriterier for prioritering av kraft. Det er derfor bra at Stortinget nå har to saker om dette temaet til behandling.

Vi merker oss at regjeringen 19. april la fram en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av strømmettet. I denne handlingsplanen drøftes spørsmålet om kriterier for tildeling av kraft. Regjeringen skriver i handlingsplanen at den vil forskriftsfeste at nettselskapene skal hensynta prosjektenes modenhet i sine vurderinger av forespørsler om kraft. Modenhet er et fornuftig kriterium, men vi mener at dette ikke er tilstrekkelig.

Naturvernforbundet etterlyser kriterier som gjør at strømmen prioriteres til tiltak som faser ut fossil energibruk, og til satsinger som bidrar til langsiktig omstilling av økonomien i bærekraftig retning. Det sistnevnte tilsier at næringer med høy sysselsetting og verdiskaping per energienhet bør prioriteres. Videre mener vi at det bør slås eksplisitt fast at kraft ikke skal prioriteres til virksomheter som produserer energikrevende kryptovaluta. Elektrifisering av petroleumsinstallasjoner med kraft fra land bidrar heller ikke til langsiktig omstilling i bærekraftig retning. Da blir det feil å bruke kraft fra land til dette, kraft som alternativt kunne vært brukt til å bygge opp nye og bærekraftige næringer.

Naturvernforbundet mener videre at forslag 2 i representantforslag 169 S er høyst relevant. Det bør generelt stilles krav om bruk av overskuddsvarme, ikke bare til datasentre og batterifabrikker, men all energikrevende virksomhet. Virksomheter i næringsklynger som totalt sett ikke sitter igjen med overskuddsvarme, bør ha fortrinn når de konkrete søknadene om tildeling av kraft skal behandles. Lokalisering av kraftkrevende virksomhet må derfor også bli et tema, for å oppnå optimal energiutnyttelse.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Truls Gulowsen', written over a light blue rectangular background.

Truls Gulowsen
leder